

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ ЗГІДНО З ПОДАТКОВИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

А.В. Царьова, Н.І. Беренда

***Анотація.** В статті проаналізовано склад витрат, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування згідно з новим Податковим Кодексом України; здійснено порівняльну характеристику порядку визнання витрат в бухгалтерському і податковому обліку; детально досліджено класифікацію витрат згідно з Податковим Кодексом; визначено склад операційних витрат, собівартості придбаних та реалізованих товарів, собівартості виробництва готової продукції та інших витрат.*

***Ключові слова:** операційні витрати, інші витрати, собівартість виробництва готової продукції, собівартість придбаних та реалізованих товарів, класифікація витрат.*

Вступ. Бухгалтерський та податковий облік мають різні цілі. Бухгалтерський облік має на меті надання достовірної інформації про фінансовий стан підприємства для потенційного інвестора, податковий облік виконує фіскальні та регуляторні функції. Тому певні розбіжності між даними системами обліку будуть існувати завжди. І це зумовлює необхідність класифікації тотожних та відмінних характеристик при визначенні витрат в податковому обліку

Проблемами внесення змін в організацію обліку і аудиту, пов'язаними з прийняттям Податкового Кодексу займаються всі провідні спеціалісти з методології обліку. Такі як професор Ткаченко Н.М., професор Бутинець Ф.Ф., професор Петрик О.А. В своїх роботах майже одноставно спеціалісти підкреслюють позитивний аспект змін та необхідність узгодження нормативних документів що регламентують ведення бухгалтерського, фінансового та податкового обліку.

Методи дослідження. При дослідженні впливу змін в бухгалтерському та податковому обліку при визначенні витрат в зв'язку з прийняттям Податкового Кодексу України авторами були застосовані загальнонаукові та спеціальні методичні прийоми, зокрема аналітичні процедури, документальні дослідження, синтез, узагальнення та реалізація отриманих результатів, тощо.

Результати та обговорення. З 01.04.2011 р. набрав чинності Розділ III «Податок на прибуток підприємств» Податкового кодексу України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [1], який передбачає дещо інше визначення прибутку до оподаткування.

Це стосується складу витрат, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування. Поняття «валові витрати» більше на застосовується. У Податковому Кодексі України воно замінене на «витрати, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування». Податковий Кодекс України максимально наближає класифікацію витрат бухгалтерського і податкового обліку, оскільки

структура витрат, що подана в Податковому Кодексі України дещо відрізняється від правил бухгалтерського обліку в частині формування собівартості продукції.

Таблиця 1

Порівняння порядку визнання витрат в бухгалтерському і податковому обліку

№ п/п	Стаття	Бухгалтерський облік(П(С)БО 16)		Податковий облік (ПКУ)
		Визнання витрат	Списання витрат	
1.	Собівартість реалізованих товарів	Визнаються витратами певного періоду водночас із визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені	В момент отримання доходу від реалізації такої продукції	Визнаються витратами того звітного періоду, в якому <i>визнано доходи</i> від реалізації таких товарів, виконання робіт, надання послуг
2.	Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг):	Відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені	Включаються до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) у періоді їх виникнення	Визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони здійснюються
	а) Виробнича собівартість			
	- <i>прямі матеріальні витрати</i>			
	- <i>прямі витрати на оплату праці</i>			
	- <i>інші прямі витрати</i>			
	- <i>загальновиробничі витрати</i>			<i>Інші витрати (п.138.5, 138.10 – 138.12, ст.140, ст.141 ПКУ)</i>
б)	Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати			Визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони здійснюються
3.	Адміністративні витрати		В тому звітному періоді в якому вони були здійснені	
4.	Витрати за збут			
5.	Інші операційні витрати			
6.	Фінансові витрати			
7.	Інші витрати звичайної діяльності			

До вступу в дію Розділу III ПКУ [1] валові витрати відображалися за правилом першої події. На даний час відповідно до норм встановлених ПКУ витрати, що формують собівартість реалізованої продукції, виконаних робіт, наданих послуг, визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації таких товарів, виконання робіт, надання послуг. Інші витрати визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони здійснюються, з урахуванням окремих особливостей.

Схематично, класифікація витрат, що представлена у Податковому Кодексі України виглядає наступним чином:

норми технічно неминучого браку в наказі по підприємству за умови обґрунтування його розміру. Всі витрати, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, складаються із витрат операційної діяльності та інших витрат. Витрати операційної діяльності складаються із собівартості та витрат банківських установ. Згідно із Податковим Кодексом України [1] собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг - це витрати, які прямо пов'язані з виробництвом та (або) придбанням реалізованих протягом звітного податкового періоду товарів, виконаних робіт, наданих послуг, що застосовуються в частині, яка не суперечить Розділу III Податкового Кодексу України. Витрати операційної діяльності, що формують собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг, визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації таких товарів, виконаних робіт, наданих послуг. Також, згідно з Податковим кодексом, суми відображені у складі витрат платника податку, у тому числі в частині амортизації необоротних активів, не підлягають повторному включенню до складу його витрат.

Собівартість складається: із собівартості придбаних та реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг (формується відповідно до ціни їх придбання з урахуванням ввізного мита і витрат на доставку та доведення до стану, придатного для продажу) та інших витрат, які беруться, зокрема, для визначення; браку (втрати від браку, які складаються з вартості остаточно забракованої з технологічних причин продукції та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку, в разі реалізації такої продукції); собівартості виготовлених та реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг (складається з витрат, прямо пов'язаних з виробництвом таких товарів, виконанням робіт, наданням послуг).

Друга частина витрат - інші витрати. Склад інших витрат визначається статтею 138 Податкового кодексу України [1], вони включають в себе інші витрати, які визнаються витратами того звітного періоду в якому вони були здійснені згідно правил ведення бухгалтерського обліку; собівартість придбаних товарів та реалізованих товарів, що формується відповідно до ціни їх придбання з урахуванням ввізного мита і витрат на доставку та доведення до стану, придатного для продажу; загальновиробничі витрати, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, інші витрати звичайної діяльності, витрати минулих періодів, інші витрати.

В податковому обліку, на відміну від бухгалтерського загальновиробничі витрати визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони здійснюються. Адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, інші витрати звичайної діяльності відображаються в податковому обліку аналогічно бухгалтерському обліку у П(С)БО 16 [2], але з урахуванням особливостей витрат подвійного призначення, витрат пов'язаних з нерезидентами, офшорами, а також витратами, що не включаються до складу витрат. Не включаються у склад витрат суми авансів, та витрати, понесені у зв'язку із придбанням товарів (робіт, послуг) та інших матеріальних і нематеріальних активів у фізичної особи - підприємця, що сплачує єдиний

податок. Винятком є витрати, понесені у зв'язку із придбанням робіт, послуг у фізичної особи – платника єдиного податку, яка здійснює діяльність у сфері інформатизації.

Висновок. Таким чином, можна зробити наступні висновки: із прийняттям Податкового Кодексу України було зменшено кількість розбіжностей між бухгалтерським та податковим обліком при визначенні як витрат, так і доходів. Спільні риси бухгалтерського і податкового обліку наступні: обидва види обліку ведуть одні і ті ж бухгалтера; обидва види обліку ґрунтуються на одній і тій же первинній документації, за виключенням податкових накладних; в бухгалтерському і податковому обліку можуть використовуватися ті ж самі регістри обліку, немає відмінностей в обліку розрахунків з Пенсійним фондом;

Але разом з тим є і суттєві відмінності між бухгалтерським і податковим обліком. Насамперед ці відмінності стосуються: обліку реалізації; визначенні витрат та доходів.

І тому перед практичними фахівцями, науковцями та студентами постають завдання в розробці рекомендацій і пропозицій щодо подальшого удосконалення організації бухгалтерського і податкового обліку та податкової системи України.

Література

1. Податковий кодекс України. *Із змінами, внесеними згідно із Законом N 2856-VI від 23.12.2010.*

2. Наказ Міністерства Фінансів України №318 від 31.12.99р. "Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 16 "Витрати".

Авторська довідка

1. Беренда Надія Іванівна, к.е.н., доцент; кафедра обліку і аудиту, Національний університет харчових технологій, e-mail: skamik@list.ru.

2. Царьова Анна Валеріївна, студент ОФПД 5-1; Національний університет харчових технологій, e-mail: skamik@list.ru.

CLASSIFICATION OF COSTS UNDER THE NEW TAX CODE UKRAINE

A.V. Tsarova, N.I. Berenda

National University of food technologies, Kyiv, Ukraine

The paper analyzes the composition of expenses taken into account in calculating the object of taxation under the new Tax Code of Ukraine, by comparative description of the order of recognition of expenses in the accounting and tax accounting, studied in detail the classification of expenses by the Tax Code, determine the composition of operating expenses, cost of purchased and of goods sold, production cost of finished goods and other costs.

Key words: transaction costs, other expenses, cost of finished goods, cost of goods sold and purchased, the classification of costs.

КЛАССИФИКАЦИЯ ЗАТРАТ В СООТВЕТСТВИИ С НАЛОГОВЫМ КОДЕКСОМ УКРАИНЫ

А.В. Царева, Н.И.Беренда

В статье проанализирован состав расходов, учитываемых при исчислении объекта налогообложения согласно новому Налоговому Кодексу Украины; по сравнительную характеристику порядка признания расходов в бухгалтерском и налоговом учете; детально исследованы классификация затрат в соответствии с Налоговым Кодексом; определен состав операционных расходов, себестоимости приобретенных и реализованных товаров, себестоимости производства готовой продукции и других затрат.

Ключевые слова: операционные расходы, другие расходы, себестоимость производства готовой продукции, себестоимость приобретенных и реализованных товаров, классификация затрат.

Контактні данні для редколегії: Беренда Надія Іванівна, тел. – 0442879837; e-mail: skamik@list.ru.